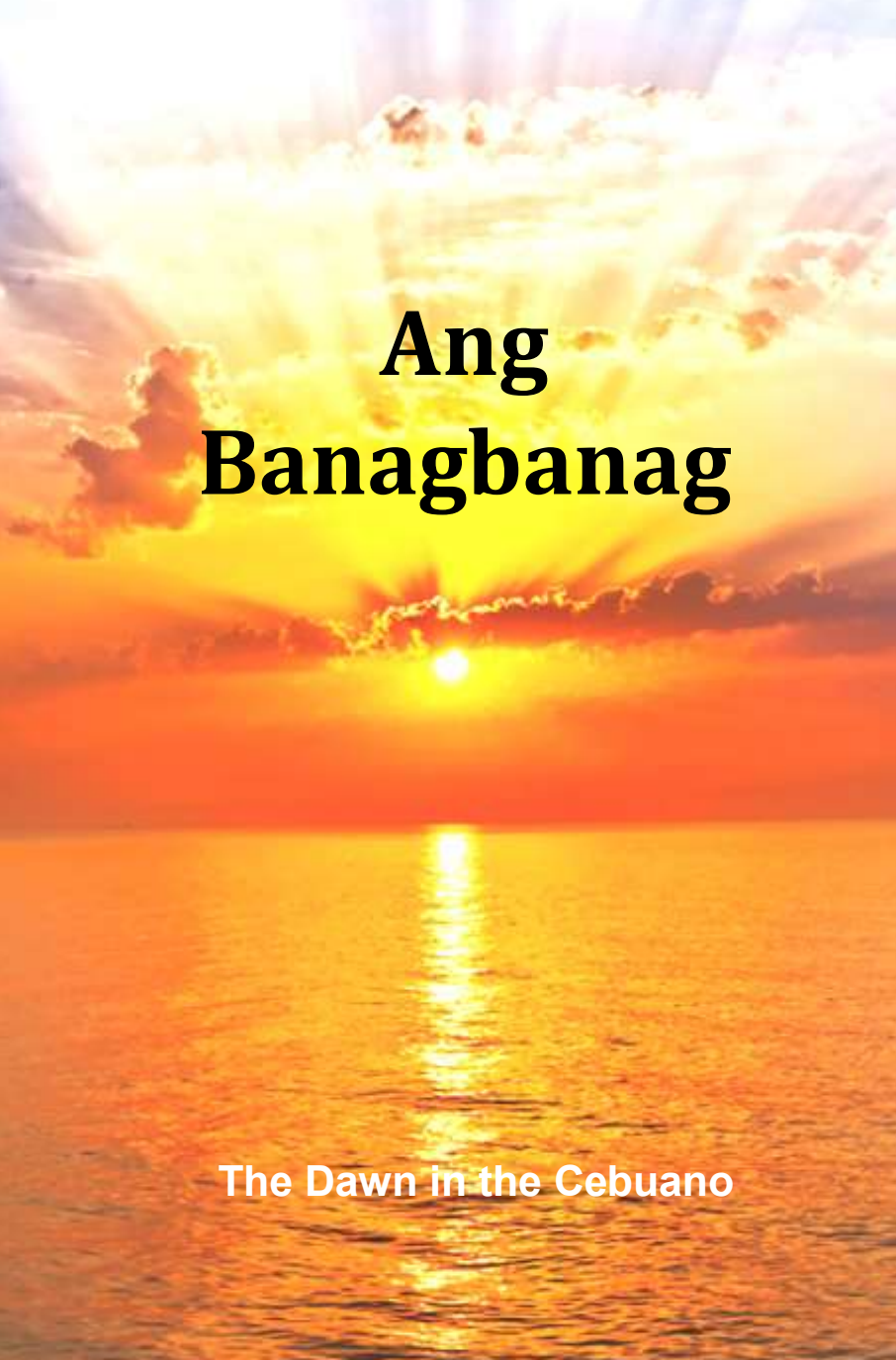

Ang Banagbanag

The Dawn in the Cebuano

Unsa ang Kamatooran?

“Ang Dios dili usa ka tawo, nga siya magbakak; Ni anak sa tawo, nga siya magahinulsol; Siya nagsulti, ug dili ba siya magabuhat niana? Kun siya nakapamulong, ug dili niya kana pagatumanon? —Numero 23:19

Ang usa ka bag-ong kalamboan nga mikaylap sa nasud, ingon man usab sa daghang uban pang mga bahin sa kalibutan, mao ang kasagarang makita sa mga yano nga mga pulong – “liki” ug “peke nga balita.” Ang Oxford Dictionary naghubit sa usa ka “liki” isip “pagbutyag sa sekreto nga kasayuran.” Bisan tuod ang termino nga “peke nga balita”wala pa makit-an sa tanang mga diksyonaryo, ang pagdugang niini nagsugod ug siguradong mokaylap. Ang Collins English Dictionary karon naglakip na niini, uban ang kahulogan: “sayop, kanunay nga makalilisang, impormasyon nga gipakaylap ubos sa porma sa pagbalita.”” Gidugang usab kini sa Australian Macquarie Dictionary , ug gitudlo nga “peke nga balita” isip nga 2016 nga “pulong sa tuig.”

Ang “leaks” sumala sa gihulagway sa ibabaw panagsa ra maglakip sa pagbutyag kon giunsa nga ang “tinago nga impormasyon” nakuha, o ang tinubdan niini. Busa, halos imposible alang sa publiko nga mahibal-an kung tinuod ba o bakak ang maong mga pamahayag. Bisan ang magmamantala dili mahibalo kung tinuod ba ang iyang gipanagtag, kung wala pa kini gibutyag kaniya sa pipila ka dokumentado nga paagi.

Ang “peke nga balita” labi pa nga dayag sa pagsalikway niini sa kamatuoran, tungod kay kini gipahayag ingon nga kasayuran alang sa publiko nga konsumo uban sa kahibalo pinaagi sa bakak nga tinubdan. Aron makadugang sa kalibog, ang mga peke nga balita mahimo nga kasagaran nga makuha gikan sa mga leaks. Ang leaks mahimong tinuod, o bakak, apan ang peke nga mga balita nga kanunay nilang gi-usab, sa kahulugan, kanunay nga dili tinuod.

Mahibulong tingali kita kon ngano nga kini mikaylap sa kalibotan karon. Ang tubag anaa sa kamatuoran nga ang kadaghanan sa katawhan, bisan asa sila nagpuyo sa nawong sa yuta, nalambigit pinaagi sa moderno nga mga matang sa komunikasyon. Ang tawo adunay katakus nga makig-istorya dayon sa iyang mga kauban. Makahimo siya sa pagsangyaw ug pagdawat sa kasayuran nga “real-time” ngadto ug bisan asa sa kalibutan pinaagi sa daghang mga network sa komunikasyon sa elektroniko.

Uban niini nga pagbuto sa diha-diha dayon nga komunikasyon, kini gipaabot na nga ang uban nga mga tawo libre nga makahimo sa pagpakaylap

sa leaks ug sa pagmantala sa peke nga balita. Ang ilang mga intensyon mahimong nagkalainlain, apan sa kadaghanang mga kaso, kini tungod sa kaugalingon nga mga tinguha o ang pangandoy sa pagpalambo sa pipila ka mga pangpolitika o sosyal nga mga agenda samtang nag gun-ob sa uban. Tungod niini, ang mga leaks ug peke nga balita nagagikan sa tanang bahin sa politikal ug sosyal nga kolor. Sa karon nga panahon, ang tanan daw nagtinguha sa pag-apil niini nga mga kalihokan.

Ang kinatibuk-ang publiko dili kay walay responsibilidad. Daghan ang nahimong dili matinud-anon sa kamatuoran sa ilang makita ug nadungog. Uban sa mga leaks- ug peke nga balita, adunay literal nga butang nga ang tanan mag-agay ug mag-angkon nga tinuod ug matood. Kon ang impormasyon tinuod man o dili halos wala na'y konsiderasyon ang kadaghanan. Ang usa ka bag-o nga komentaryo nagsugyot nga ang mga tawo gusto lamang nga makadungog unsa ang ilang nagustuhan, matood man kini o bakak. Kon kini nahimo na nga panghunahuna sa tawo, nan kini dili ikatingala nga adunay daghan nga bakak ug peke nga balita.

Ang usa ka ilhanan nga nagsulti mahitungod sa nahisgutan gipakita sa mosunod nga estatistika. Ang bag-o nga pagpangita sa Internet sa mga termino nga leaks” ug “peke nga balita” mibalik sa kapin sa 105 ka milyon nga mga hit. Ang usa ka susama nga pagsusi sa termino nga “kamatuoran” nakahatag lamang ug 95 ka milyon nga mga hit. Kini tin-aw nga naghatag ug mensahe mahitungod sa walay katapusan nga pagkahulog nga kahimtang sa katawhan ubos sa karon nga makasasala nga kahimtang sa kalibutan.

HUNAHUNA SA DIYOS

Alang niadtong nagtinguha sa pagpangita ug pagbuhat sa kabubut-on sa Diyos sa ilang kinabuhi, ang ilang panglantaw niining mga butanga lahi sa kadaghanan sa kalibutan. Ang pagtibulaag sa tinago nga impormasyon nga walay pagtagad sa sukaranan sa kamatuoran wala mahiuyon sa mga pamaagi sa Diyos. Ang salmista nagsulat, “Ang sekreto sa Ginoo anaa uban kanila nga nahadlok kaniya; ug iyang ipakita kanila ang iyang pakigsaad.”(Salmo 25:14) Tinuod, ang tanang sagradong “mga sekreto”nga gipadayag sa atong labing maalamon ug hingpit nga Magbubuhat usa lamang sa labing tinuod nga matang. Ang atong Diyos dili gayud mahunahunaan ingon nga “nagpagtulo” nga impormasyon nga mahimong tinood o dili tinuod.

Sa laing bahin, ang Diyos nasayud sa mga sekreto sa nahulog nga tawo, ug mohimo sa gikinahanglan nga mga lakang sumala niana. Gipunting sa nagkalainlaing Kasulatan kining importante nga kamatuoran. “Pagadad-on sa Diyos ang tanan nga buhat ngadto sa paghukom, sa tagsa ka tinago nga butang, bisan kini maayo, o kung kini dautan.” Si Jesus miingon, “Walay butang nga tinago, nga dili mapadayag; ni bisan unsang butang nga gitago, nga

dili mahibal-an.”Naghisgot usab si Pablo mahitungod sa usa ka panahon nga ang Dios “magahukom sa mga tinago sa mga tawo pinaagi kang Kristo Jesus.”- Eccles. 12:14; Lucas 8:17; Roma 2:16

Bisan kon ang termino nga “peke nga balita” ingon sa daw walay sala ug dili makadaot, ang kahulugan niini nagpanghimakak niini nga panghunahuna. Kini bakak nga impormasyon ug, sa kinatibuk-an, naglangkob sa mga bakak. Walay duhaduha kon giunsa paglantaw sa Diyos ang pagpamakak. Ang Kasulatan nag-ingon nga ang “bakakon nga dila ... gidumtan sa Ginoo,” ug “Ang bakakon nga mga ngabil dulumtanan alang sa Ginoo.” - Prov. 6:16,17;12:22

Giklaro ni Jesus kung kinsa ang tinubdan sa tanan nga mga bakak-si Satanas, ang yawa. “Siya usa ka mamumuno sukad pa sa sinugdan,” si Hesus nagpamatuud, “ug wala siya magpabilin sa kamatuoran, tungod kay walay kamatuoran diha kaniya. Sa diha nga siya nagasulti sa usa ka bakak, siya naghisgot sa iyang kaugalingon: kay siya usa ka bakakon, ug ang amahan niini.”(Juan 8:44) Sa pagkatinuod, sa kinaunahang kasinatian sa tawo didto sa Tanaman sa Eden, si Satanas anaa didto sa pagpamakak, kang Eva nga inahan, “Dili ka gayod mamatay,” kon mokaon ka sa gidili nga bunga.-Gen. 3:4

Unsa nga bakak kini! Si Eba, ingon man si Adan, sa pagkatinuod namatay, sama sa matag kaliwatan sa ilang mga kaliwat sukad. Si Satanas, hinoon, nagpadayon sa pagpamakak, usa ka kabakakan nga nagpatungha sa lain hangtud sa mga katuigan. Gipakita ni Pablo nga kining bantugan nga kaaway sa Diyos naggamit usab sa tawhanong mga instrumento sa pagpahayag sa daghan sa iyang mga bakak. Gihisgotan niya kadtong kansang mga pulong mao ang “human sa pagbuhat ni Satanas uban sa tanang gahum ug mga ilhanan ug bakak nga mga katingalahan.” (II Tesalonica 2: 9) Apan, mapasalamaton nga ang Kasulatan naghisgot usab sa panahon nga ang Diyos “magwagtang sa dangpanan sa mga bakak,”ug ang tubig sa kamatuoran “moawas sa tagoanan.”- Isaias 28:17

UNSA ANG KAMATOORAN?

Kini ang makapasusui sa kasingkasing nga gipangutana ni Pilato kang Jesus samtang siya nagbarog sa atubangan niya sa lawak sa paghukom. (Juan 18:38) Nahibaluan ni Pilato nga si Jesus dili sama sa uban nga tawo nga nailhan niya. Sa walay duhaduha nasayod siya sa daghan nga mga bakak ug mga sinulat nga mga sugilanon nga gihulma sa mga lider sa relihiyon sa mga Judio aron ipahamtang si Hesus sa kamatayon. Nan, natural nga si Pilato nagpahayag sa maong pangutana sa Agalon. Kining sama nga pagsusi-unsang kamatuoran? -nga anaa sa mga hunahuna sa daghang mga sinsero nga mga tawo sa tibuok nga kapanahunan.Sama sa dayag nga nahisgotan na, ka-

ron ang pulong nga “kamatuoran” gigamit na nga huyang, ug gigamit sa mga ideya, panglantaw, ug mga pilosopiya nga, sa pagkatinuod, sa kasagaran layo sa kamatuoran. Bisan sa natad sa siyensiya, daghan ang nag-abante nga kamatuoran nga, sa pagkatinuod, pilosopiya o pangagpas. Sa bahin sa relihiyon, ang sitwasyon labi pang makalibog.

Si Jesus wala motubag sa pangutana ni Pilato, “Unsa ang kamatuoran?” Apan, sa miaging gabii, siya miingon diha sa pag-ampo sa iyang Langitnong Amahan, “Ang imong pulong mao ang kamatuoran.” (Juan 17:17) Ang sinulat nga Pulong sa Diyos nianang panahona naglangkob sa Daang Tugon. Busa, ubos sa direksyon sa Diyos sa mga Apostoles, ang mga Kasulatan sa Bag-ong Tugon gidugang sa Daan ug karon anaa na ang tibuok Bibliya, ang dinasig nga Pulong sa Diyos. Mao kini ang larawan sa “kamatuoran” nga gipangutana ni Pilato

Adunay daghan diha sa Biblia diin ang kadaghanan sa mga gipangangkon niini nga mga sumasalmot magkauyon, sama sa kasaysayan, etikal, ug debosyonal nga pagtulun-an niini. Daghan usab nalipay sa mga pasalig sa gugma ug pag-atiman sa Dios alang sa iyang katawhan. Bisan pa, alang sa kadaghanan sa mga magbabasa sa Bibliya, ang bililhong Pulong daw giisip nga usa ka basahon sa karaang mga rekord sa kasaysayan, nga nakakaplag sa daghang maayo ug maayong mga lagda nga, kon sundon, maghimo kanato nga mas maayo nga mga katawhan. Sa pagkatinuod, kini usa ka hilabihan ka bililhon nga basahon nga angay ikinabuhi. Apan, pipila lamang ang nakaamgo nga anaa usab sa bulahan nga Bibliya ang kahibudnganon ug nagkahiusa nga plano sa Diyos alang sa pagkaayo sa tawhanong kaliwat gikan sa sala ug kamatayon.

Kadaghanan sa nag-angkon nga mga Kristohanon nagtuo nga ang kadaghanan sa katawhan mahanaw sa walay katapusan tungod kay wala sila midawat kang Jesus ingon nga ilang Manunubos niining kinabuhia. Apan, ang nawala mao ang dakong kamatuoran nga kadtong gitawag karon ni Jesus gikan sa kalibutan ingon nga ang iyang gipahinungod nga mga sumusunod sa tunob mao ang pagkinabuhi ug paghari uban kaniya alang sa katuyoan sa paghatag sa oportunidad sa kaluwasan sa nahibilin sa katawhan, ang buhi ug patay. (Efeso 1:18-23; Pinadayag 20:6) Kini nga pagsabut usa ka importante nga elemento sa tubag sa pangutana, “Unsa ang kamatuoran?” Kini makatabang sa pagpadayag sa mahimayaon nga panaghiusa sa Bibliya, nga naghigugut mahitungod sa kahingpitan sa gugma sa Diyos alang sa tibuok kalibutan sa katawhan, gipakita sa dihang iyang gipadala ang iyang Anak aron mahimong ilang Manunubos.-Juan 3:16

Ang tanang katawhan hatagan sa oportunidad alang sa hingpit nga pagpasig-uli sa kinabuhi dinhi sa yuta. Busa, ang mga saad sa Diyos mahitungod ni-

ining mas lapad nga aspeto sa iyang plano alang sa katawhan naghulagway sa yutan-ong mga panalangin. Gigamit ni Pedro ang ekspresyon, “mga panahon sa pag-uli sa tanan nga mga butang,” ug midugang, “nga gipamulong sa Diyos pinaagi sa baba sa tanan niyang balaan nga mga propeta sukad pa sa sinugdan sa kalibutan.”(Buhat 3:21) Kini usa ka dakong kamatuoran sa Bibliya , nga gipamatuod sa mga sinulat sa tanan nga mga propeta, apan kini wala mahatagi ug pagtagad sa kadaghanan. Kini usa ka importante nga bahin sa tubag sa pangutana, “Unsa ang kamatuoran?”

ANG GINGHARIANG PAGLAUM

Ang umaabot nga gingharian sa Diyos gitudlo sa Bibliya, diha sa Daan ug Bag-ong Tugon. Ang mga tagna sa Kasulatan naglangkob niini nga gingharian uban sa gisaad nga Mesiyas, o Kristo, uban sa mga pamahayag sama sa, “Ang panggamhanan maanaa sa iyang abaga: ... Sa pagdugang sa iyang panggobyerno ug kalinaw walay katapusan.” (Isa. 9:6,7) Si Daniel nagsulat, “Sa mga adlaw niining mga haria ang Diyos sa langit magatukod ug gingharian.” - Dan. 2:44

Sa pag-abot ni Jesus, si Juan Bautista mipahibalo, “Ang gingharian sa langit haduol na.” (Mateo 3:1,2) Ang halos tanan nga pagtulon-an ni Jesus direkta o dili direktang nalangkit sa bahin sa plano sa Diyos. Ang iyang mga sambingay nga may kalabutan sa gingharian ug sa pagpangandam niini, uban sa pipila niini mahitungod sa usa ka mini nga gingharian nga gitukod ni Satanas aron sa paglansis sa mga tawo. Gidasig niya ang iyang mga tinun-an uban ang paglaum sa paghari uban kaniya sa iyang gingharian, nga nagingon, “Ayaw kahadlok, gamay nga panon; kay ang imong Amahan nahimuot sa paghatag kanimo sa gingharian.”- Lucas 12:32

Sa katapusang tulo ka mga kapitulo sa Bibliya, gihatagan kita ug simbolo nga paghulagway sa pagtukod ug buhat sa gingharian. Ang mga sumosunod ni Jesus gipakita nga mitungha sa “unang pagkabanhaw” aron “maghari uban kaniya sulod sa usa ka libo ka tuig.” Ang usa ka balaang syudad unya nakita nga nanaug gikan sa langit, ug ang puloy-anan sa Diyos anaa sa mga tawo, ug wala nay kamatayon. Nakita nato ang “trono sa Diyos ug sa Korde-ro,” ug gikan didto nga trono nagdagayday ang “usa ka putli nga suba sa tubig sa kinabuhi,” ug ang katawhan gidapit sa pag-anhi ug “pagkuha sa tubig sa kinabuhi nga walay bayad.” - Pin. 20:6; 21:2-4; 22:1,17

Kining maanindot nga pagtulon-an sa gingharian wala masabti sa kadaghanan. Ang King James nga hubad sa Lucas 17:21 naghigot nga si Jesus nag-ingon, “Ang gingharian sa Diyos anaa sa sulod nimo.” Apan, ang mas tukma nga paghubad niini nga mga pulong mao, “Ang harianong pagkahalangdon sa y anaa sa taliwala ninyo.” (Wilson's Emphatic Diaglott) Daghan sa ang mga saad ug mga tagna sa Bibliya kalabut sa gingharian gi-

palapsaw nga nagpasabot lamang sa matarung nga mga tinguha sa sulod sa kasingkasing sa tawo, nga kini walay paglaum nga sa usa ka adlaw ma-kontrol ang kinabuhi sa kadaghanan sa katawhan.

Hangtud nga ang dungganon nga mga tawo makasulod ug makontrolar ang politika, gilauman nga ang matarung nga mga tinguha sa mga tawo mahimo nga ipatuman sa mga sibil nga mga balaod nga mas epektibo nga makontrol ug makatangtang sa dautan. Sa kini nga kahikayan kanunay nga gigamit ang ngalan, “gingharian sa Diyos.” Busa, ang paglaum sa tinuod nga gingharian sa saad nawala, ug ang resulta nga ang bugtong paglaum nga gipakita alang sa usa ka mas maayo nga kalibutan gibase sa kawang nga pangandoy nga ang nahulog nga tawo mahimo, sa usa ka paagi o uban pa, magpataas sa iyang kaugalingon pinaagi sa iyang kaugalingong paningkamot.

Unsa ka makahuluganon ang mga saad sa Bibliya sa gingharian, bisan pa, kon atong gikuha ang Diyos sa iyang pulong. Human sa pagpasalig kanato sa pagdugang sa gobyerno ug kalinaw ni Kristo sa gingharian sa Diyos, si Propeta Isaias midugang, “Ang kadasig sa Ginoo nga Labing Gamhanan maoy magabuhat niini.” (Isaias 9:7) Ingon nga mga sumusunod sa Agalon, gitawag sa pag-antus ug mamatay uban kaniya aron kita mabuhi ug maghari uban kaniya, kita adunay pribilehiyo, pinaagi sa pagkamatinud-anon ug tabang sa Ginoo nga pagtabang, aron mahimo ang atong “tawag ug pinili nga sigurado” aron mahimo kitang maghari kauban ni Kristo.-Roma. 8:17; II Tim. 2:11,12; II Ped. 1:10

Pinaagi sa Kasulatan, ang gingharian sa Diyos nagsaad nga mabuhi, ug gihatagan kita ug usa ka mahimayaon ug makahupay nga paglaum sa pag-abot sa kalinaw, kalipay, kahimsog, ug kinabuhi alang sa tanan nga andam ug masulundon sa katawhan. Ang mga pagtulun-an sa gingharian diha sa Bibliya nagpadayag nga ubos sa maong kahikayan adunay mga magmamando ug gimandoan, ang mga hari ug ang ilang mga ginsakpan. Si Jesus mao ang Hari sa mga hari, ug ang iyang matinud-anon nga mga sumusunod ni-ining panahona mahimong kauban kaniya. Ang nahibilin sa katawhan mahimo nga mga sakop sa gingharian, ug kadtong kinsa nagsunod sa iyang matarung nga mga balaod magpuyo sa kalinaw ug kalipay sa walay kata-pusan.

ANG PAGKAKABIG SA KALIBUTAN

Adunay usa pa ka mahinungdanon nga bahin nga pagaisipon sa pagtubag sa pangutana, “Unsa ang kamatuoran?” Kini ang kamatuoran nga ang karon nga Panahon sa Ebanghelyo dili panahon sa plano sa Diyos alang sa pagka-kabig sa kalibutan. Gisugo ni Jesus ang iyang mga tinun-an nga moadto sa tibuok kalibutan aron sa pagsangyaw sa Ebanghelyo “alang sa usa ka saksi,” apan wala siya magdasig kanila sa pagtuo nga kini moresulta sa pagkakabig

sa kalibutan pinaagi sa ilang mga paningkamot. (Mateo 24:14) Ang tinuod nga katuyoan niining buluhaton sa pagsangyaw sa tibuok kalibutan gipatinaw sa Mga Buhat 15:14. Dinhi si Santiago nagpahibalo kanato nga “gipahayag ni Simeon [Pedro] kon sa unsang paagi ang Diyos sa unang pagduaw sa mga Gentil, aron pagkuha gikan kanila ug usa ka katawhan alang sa iyang ngalan.”

Kining “katawhan alang sa iyang ngalan” mao ang “gamay'ng panon” nga mabuhi ug maghari kauban ni Kristo. (Lucas 12:32) Sa sinugdanan sa Panahon sa Ebanghelyo, pipila niini gipili gikan sa taliwala sa mga Israelita, ug ngadto kanila gihatag ang pribilehiyo nga “mahimong mga anak sa Diyos.” (Juan 1:12) Dili kini sila igo aron maangkon ang giorden nang daan nga gidaghanon sa Diyos, mao nga ang mensahe miadto sa mga Gentil, ug sa tibuok nga panahon ang gahum niini naggikan sa taliwala kanila usa ka katawhan alang sa ngalan sa Diyos.

Kining espesyal nga pagtawag mao lamang ang pangandam sa katapusang tumong sa plano sa Diyos. “Human niini,” nagpadayon si Santiago, ang Ginoo “magtukod pag-usab sa tabernakulo nga balay ni David, nga nahulog.” (Buhat 15:16) Ang mga saad sa gingharian sa Diyos una gihimo ngadto sa natural nga kaliwat ni Abraham. Sa ulahi, sila nahimutang sa tribu ni Juda. (Gen. 49:10) Human niini, sila padayong gipugngan sa pamilya, o balay ni David.-II Sam. 7:16

Si Jesus nahimong manununod niining maong saad. Mao kini ang hinungdan nga si Propeta Isaias miuban sa gobyerno sa Prinsipe sa Kalinaw uban sa “trono ni David, ... sa pagmando niini, ug sa pagtukod niini uban sa paghukom ug sa hustisya sukad karon hangtud sa kahangturan.” (Isaias 9:6,7) Sa iyang Ikaduhang Pag-anhi, o presensya, nga si Jesus magtukod pag-usab sa trono ni David, sa diha nga siya ug ang iyang gihimaya nga iglesia mahimong mga espirituhanong magmamando sa bag-ong gobyerno sa kalibutan. Kini ang gipunting ni Santiago ingon nga pagtukod pag-usab “ang tabernakulo ni David, nga nahulog.”

Gisaysay ni Santiago nga sunod niini ang “nahibilin sa mga tawo” nga magapangita sa Ginoo, ug “ang tanang mga Gentil, nga gitawag sa akong ngalan, nag-ingon ang Ginoo, nga nagabuhat niining tanan nga mga butang.” (Buhat 15:17) ang buhat sa gingharian sa Diyos. Mao na dayon kini ang panahon nga ang kalibutan makabig, “kay ang yuta mapuno sa kahibalo sa Ginoo, maingon nga ang mga tubig nagatabon sa dagat.” (Isaias 11:9) Wala'y pagkulang o kapakyasan sa plano sa Diyos. Si Santiago mihinapos nga, “Gipahibalo sa Diyos ang tanan niyang binuhatan gikan pa sa sinugdan sa kalibutan.” (Buhat 15:18) Unsa nga pagsalig kini nga gihatag kanato sa mga saad sa Diyos, ug unsa nga kaisug ang magpadayon sa atong kaugalin-

gon nga paningkamot nga mahibal-an ug sa pagbuhat sa iyang kabubut-on.

Ang kalibutan sa tinuod nagkinahanglan sa gingharian. Ang kahadlok nag-puno sa mga kasingkasing sa mga tawo. Kadtung kinsa misulay sa pag-ingon nga ang mga kahadlok sa tawo wala'y basehan, ug naghatag sa paglaum sa diha-diha nga kalampusan, panglawas, ug kalipay, sigurado nga adunay mosunod. Bisan pa, ang usa ka nagkahiusa nga pagsabut sa Pulong sa Dios wala naghatag sa maong temporal nga mga bentaha ubos sa karon nga pagmando ni Satanas sa sala ug sa dautan. Moabot ang panahon sa dihang ang buta nga mga mata pagabuksan, ang mga igdulungog maablihan, ug sa dihang ang bakol molukso sama sa usa. (Isaias 35:5,6) Kini hapit na, apan wala pa dinhi. Sa kasamtangan, ang mga kinonsagrahan nga mga sumusunod sa Agalon karon adunay susama nga pribilehiyo sama sa ilang mga kaigsoonan sa Unang Simbahan, nga mao ang pagsangyaw sa mensahe sa Kamatuoran, bisan kini kasagaran giisip nga ingon sa lahi sa lakang sa kalibutan.

Kita adunay dakung kalipay sa pagsulti sa kalibutan sa mga panalangin sa gingharian nag sa dili madugay moabot, kon ang usa ka “dalan sa pagkabalaaan” pagabuksan diin ang katawhan makabalik ngadto sa Diyos, ug sa kahimsog ug sa kinabuhing walay katapusan. (bersikulo 8) Kini nga mga kamatuoran dili “peke nga balita,” ni kini “mga paglumpag” nga dili mapamatud-an. Apan, ang mga pulong sa Diyos nga makita diha sa Bibliya, ang iyang Pulong, nga naglangkob sa nagkauyon ug bug-os nga tubag sa pangutana, “Unsa ang kamatuoran?” “Sa ingon niini ang akong pulong mogula gikan sa akong baba,” Ang Diyos miingon. “Dili kini mobalik ngari kanako nga walay kapuslanan, apan kini makahimo nianang akong gikahimutan, ug kini mouswag sa butang nga akong gipadala.” – Isaias 55:11

Ang Kasabutan sa Diyos Kang Abram

Yabeng Bersikulo: “Niadtong adlaw nagbuhat si Jehova ug saad kang Abram, sa pag-ingon: Sa imong kaliwatan ihatag ko kining yutaa gikan sa suba sa Egipto hangtud sa suba nga daku, ang suba nga Eufrate.”:

—Genesis 15:18

*Piniling Kasulatan:
Genesis 15:1-7,18-21*

Ang usa sa pinaka komprehensibo nga mga pahayag mahitungod sa katapusang katuyoan sa Diyos alang sa tawhanong pamilya nahitalad sa mosunod nga tudling. “Ug si Jehova miingon kang Abram: Pahawa ka gikan sa imong yuta, ug gikan sa imong kaubanan, ug sa balay sa imong amahan, ngadto sa yuta nga akong igapakita kanimo. Ug akong pagabuhaton kanimo ang usa ka daku nga nasud, ug ikaw pagapanalangin ko, ug himoon ko ang imong ngalan nga daku; ug ikaw mahimong usa ka panalangin: Ug pagapanalangin ko ang mga magapanalangin kanimo, ug pagatunglohon ko ang nagatunglo kanimo; ug diha kanimo pagapanalangin ang tanang mga kabanayan sa yuta.”- Gen. 12:1-3

Ang mga panghitabo sa panahon sa kinabuhi ni Abram, ingon man sa mga kondisyon sa kalibutan karon, nagpakita nga ang gihimo nga saad sa Diyos adunay katumanan sa umaabut. Bisan pa niana, ang Kasulatan nagpasalig kanato nga tungod sa duha ka butang nga walay pagkausab, ang Pulong sa Diyos ug ang iyang panumpa, ang tanan nga iyang gisaad tinong mahitabo sa iyang gitakdang panahon.-Heb. 6:18,19

Sa atong pagtolun-an karon, tungod sa pagka walay anak, si Abram nabalaka nga tungod kay ang iyang asawa tigulang na, ang iyang sulugoon nga si Eliezer sa Damasco kinahanglan ang mahimong gihimong manununod. Dili lamang gipamatud-an sa Dyos nga si Abram mahimong amahan sa usa ka anak nga lalaki, apan dugang pa iyang gipamatud-an kini sa usa ka ilustrasyon nga ang mga bituon sa langit nagpakita kon unsa ka daghan ang iyang mga kaliwatan. - Gen. 15:2-5

Ang laing bahin sa deklarasyon sa Diyos nga gipangayo ni Abram

nga kasigurohan mao nga kung unsaon siya makasiguro nga iyang mapanag-iya ang yuta nga gisaad kaniya. Gisuginlan siya sa Diyos sa pagdala sa nagkalainlaing mga mananap kansang patay nga mga lawas gibahin ni Abram sa duha ug naghulat nga ang Ginoo moagi sa tunga niini. Sa kataposan, si Abram hinanok nga nahikatulog ug, pinaagi sa usa ka panan-awon, ang Diyos naghulagway sa iyang kaugalingon pinaagi sa usa ka hudno nga nag-aso ug usa ka nagdilaab nga sulo nga milabay tali sa mga piraso sa hayop, ug sa ingon nagpalig-on sa pakig-saad nga orihinal nga gihimo sa Diyos uban ni Abram.-bersikulo 6-17

Ang Atong Yabeng Bersikulo nagapakita sa mga utlanan sa yuta nga gisaad kang Abram isip usa ka pagpanag-iya ubos sa mga kondisyon sa pakigsaad nga bag-o lang gipirmahan sa Diyos. Ang pagpasabot sa Bag-ong Tugon mahitungod niini nga nga butang gihatag ni Esteban sa wala pa siya gibato. Mahitungod sa yuta nga gipanumpa ni Jehova kang Abram, sa pag-ingon: “Wala siyay gihatagan niini sa iyang kaliwat, apan wala siya maghunahuna sa iyang pagkamatarung. Ug siya nag-ingon kaniya: Tungod sa unsa nga pagbulot-an nga nagabuhat ikaw niining mga butanga? sunod kaniya, sa dihang wala pa siyay anak.”- Buhat 7:5

Ang gidak-on sa mga saad sa Diyos ngadto kang Abram, kinsa sa ulahi gipangalanan ug Abraham, hingpit nga makab-ot ug hingpit nga matuman isip sangputanan sa dili madugay nga matukod nga gingharian sa Diyos. Adunay usa ka espirituhanon nga binhi nga gilangkoban ni Kristo ug sa iyang iglesia, nga diin “ang tanang kanasuran sa yuta” mapanalanginan. (Gen. 22:18) Kini nga mga panalangin sa gingharian modagayday ngadto sa Israel ug sa tanan nga mga sakop sa tawhanong pamilya nga mapamatud-an nga masulundon sa balaang balaod. Nianang panahona ang tibuok kalibutan mahimong kapuy-an, ug ang katawhan makasinati sa walay katapusan nga kalinaw ug kauswagan dinhi sa yuta.-Isa. 35:5-6

Ang Kasabutan sa Diyos Uban sa Israel

Yabeng Bersikulo: “Busa karon, kong kamo magapatalinghug gayud sa akong tingog, ug magabantay kamo sa akong tugon, nan kamo mamahimo nga akong kaugalingon nga bahandi gikan sa kinataliwad-an sa tanang mga katawohan: kay ang tibook nga yuta, ako man.”

—Exodo 19:5

Piniling Kasulatan:

Exodo 19:3-14

Pipila ka mga katuigan human sa kamatayon ni Abraham, ang iyang mga kaliwat, ang nasod sa Israel nangandam aron makadawat og usa ka pakigsaad human sa ilang pagkaluwas gikan sa pagkaulipon sa Ehipto, sa dihang mitabok sila sa Pulang Dagat ngadto sa kaluwasan. Samtang nagkampo sila sa tiilan sa Bukid sa Sinai, si Moises mitungas sa bukid ug nakadawat ug mensahe gikan sa Diyos mahitungod sa iyang katuyoan ug kapalaran alang sa Israel, pinasikad sa iyang nahimo alang sa iyang pinili nga katawhan.

Ang Atong Yabeng Bersikulo nagpahayag nga kung sila mosunod sa iyang mga sugo, sila mahimong usa ka espesyal nga bahandi alang kaniya labaw sa tanan nga mga tawo. Ang mga bersikulo nga nagsunod midugang, “Ug si Moises miabut ug mitawag sa mga anciano sa katawohan, ug gibutang sa atubangan sa ilang mga mata ang tanan nga mga pulong nga gisugo kaniya ni Jehova. Ug ang tanan nga katawohan nanagdungan sa pagtubag, ug miingon: Ang tanan nga giingon ni Jehova among pagabuhaton. Ug si Moises nagsugilon sa mga pulong sa katawohan ngadto kang Jehova.”- Exodo 19:7,8

Ang Diyos nakiglabot sa mga Israelita sulod sa daghang mga siglo sa usa ka eksklusibong paagi bisan pa sa ilang pagkadili matinud-anon sa daghang paagi. (Amos 3:2) Sila gihatagan ug usa ka saserdote nga naghatag ug kasagarang mga sakripisyo ingong usa ka hinungdanong bahin sa ilang relasyon uban kang Jehova. Uban sa dakong pailub ug pagkamainantuson, gipasidunggan sa Diyos ang iyang kasabutan nga gihimo didto sa Bukid sa Sinai, hangtud nga ang takdang panahon miabut alang sa ilang silot tungod sa padayon nga pagsupak.

Ang mga Judio nakasinati sa pagkabihag sa mga kamot sa Hentil nga mga kagamhanan tungod kay sila naglakaw nga supak sa balaang mga

balaod. Kini nga pagkastigo nahitala diha sa Kasulatan sa wala pa kini matuman sa nagkalainlaing panagna-Lev. 26:27,28,31-35; II Cron. 36: 11,12,17,20,21. Human ang Juda nahimong biniyaan, sa iyang kalooy, ang Diyos nagmando aron ang mga Judio makabalik sa ilang yutang natawhan ug magpaabot sa ilang Mesiyas, si Jesu-Kristo, nga gipadala aron mahimong ilang manluluwas.-Dan. 9:24-27

Ang mga pangulo ug mga lider sa relihiyon taliwala sa mga Judio wala modawat nga isip hingpit nga tawo si Hesus nagmatinumanon sa Moisesnong Balaud, sa ingon nagatuman sa tagna nga mahimong Mesiyas. Busa, nagplano sila nga ipalansang siya. Bisan pa niana, si Kristo nabanhaw ug nahimaya sa diosnong kinaiya. Siya kauban sa iyang mga miyembro sa lawas, ang iglesia, mahimong langitnon o espirituhanong binhi nga sa katapusan magapanalangin sa tanang mga pamilya sa kalibutan.-Gal. 3:16,29

Ang tinguha sa Diyos mao nga ang Israel ug ang tanang katawhan magasimba kaniya sa espiritu ug sa kamatuoran. Niining Panahon sa Ebanghelyo, ang tinuod nga mga Kristohanon ginasulayan aron pagtino kon sila nagmatinud-anon sa ilang pagsakripisyo sa kaugalingon ug pagtuman sa kabubut-on sa Diyos. Diha sa katapusan sa gingharian, human sa paggapos sulod sa usa ka libo ka tuig, si Satanas tugutan nga sulayan ang katawhan sulod sa “gamay nga panahon.” Ang tanan nga mga sakop sa tawhanong pamilya nga mapamatud-an nga masinugtanon ug maunongon sa Diyos makadawat sa kinabuhing dayon dinhi sa yuta . Ang mga daotan, lakip si Satanas ug ang iyang mga manolonda, pagalaglagon.-Pin. 20:7-9; I Cor. 15:24-28

Pagkanindot unya kon ang Bag-ong Jerusalem-ang iglesia sa iyang langitnong himaya ubos sa pagpangulo ni Kristo-motabang sa pagwagtang sa tanang kasubo, kadautan ug kamatayon. Kining dakong katumanan sa saad sa langitnon

Pagtuman sa Balaodnon sa Diyos

Yabeng Bersikulo: “Usa ka halaran nga yuta pagabuhaton mo alang kanako, ug maghalad ka sa ibabaw niini sa imong mga halad-nga-sinunog, ug ang imong mga halad-sa-pakigdait, ang imong mga carnero, ug ang imong mga vaca: sa bisan diin nga dapit nga didto pagabuhaton ko ang pagpahinumdum sa akong ngalan, moanha ako kanimo, ug pagapanalanginan ko ikaw.”
—Exodo 20:24

*Piniling Kasulatan:
Exodo 20:18-26*

Ang usa sa labing giila nga mga tudling sa Kasulatan ang gikonsidera sa konteksto sa atong leksyon karon. Kini gipatumong ngadto sa mga Hebreohanon human sa ilang pagkahigawas gikan sa pagkaulipon sa Ehipto ug nagtigum sa tiilan sa Bukid sa Sinai. (Exodo 20:1,2) Isip nga mga tawo nga gipakigsaaran sa Diyos, ang mga Judio gihatagan ug usa ka hugpong sa mga kinahanglanon nga ilang gipaabut nga sundon aron mahuptan ang ilang relasyon uban sa Langitnong Amahan. Kini sa kasagaran gitawag nga ang Napulo ka mga Sugo.

“Dili ka magbaton ug lain nga mga dios sa atubangan ko. Alang kanimo dili ka magbuhat ug usa ka larawan nga linilok bisan sa dagway sa bisan unsang butanga nga atua sa itaas sa langit, kun dinhi sa ilalum sa yuta, kun sa anaa sa tubig sa ilalum sa yuta: Dili mo iyukbo ang imong kaugalingon kanila, ni mag-alagad kanila; kay ako si Jehova nga imong Diyos, mao ang Diyos nga abughoan, nga nagadu-aw sa pagkadautan sa mga amahan sa ibabaw sa mga anak, sa ibabaw sa ikatolo ug sa ibabaw sa ikaupat ka kaliwatan sa mga nagadumot kanako.”

Ang nahaunang mga gikinahanglan nga gihatag sa Diyos sa Israel pinaagi sa iyang alagad nga si Moises, ingon man ang sunod nga duha ka mga kasugoan kalabutan sa pagdala sa iyang ngalan sa kawang ug pag-obserbar sa Adlawng Igpapahulay, nagpakita sa tino nga mga obligasyon nga gihatag sa katawhan ngadto sa Magbubuhat. Bisana tuod gisulti kini ngadto sa mga Judio, hinumduman nga kining mga kinahanglanon kinahanglan sundon sa tanang katawhan aron makab-ot ug mahuptan ang pag-uyon sa Diyos.

Aduna usab mas lalom nga mga leksyon niini nga mga sugo. Pananglitan, sa panahon sa iyang ministeryo sa yuta, si Jesus nakigsulti sa usa ka babaye sa Samaria, nga nagpalahi sa dapit sa pagsimba sa

iyang mga katigulangan didto sa Bukid Gerizim uban sa Jerusalem, nga giisip sa mga Hudiyo nga mao lamang ang hustong lugar alang sa pagduol sa Diyos. Ang atong Ginoo mitubag kaniya nga ang Diyos matinguhaon nga makadawat sa pagsimba “diha sa espiritu ug sa kamatuoran” aron kini mahimong dalawaton, sa walay pagtagad sa nahimutangan.-Juan 4:20-24

Ang katapusang unom ka mga sugo nga nadawat ni Moises alang sa mga Israelita naghigot sa mga responsibilidad sa tawo ngadto sa ubang mga tawo. Kini naglakip sa pagpasidungog sa mga ginikanan, ingon man pagdili sa pagbuno, panapaw, pagpangawat, pagsaksi sa bakak ug pagkamaibugon. Kining mga butanga usab adunay literal ug espirituwal nga kapadapatan.-Exodo. 20:12-17; Mat. 5:21-48

Ang talagsaon nga mga talan-awon ug mga tingog nga nagagikan sa Bukid sa Sinai sa panahon sa pagpahayag sa Napulo ka Sugo nagpahinabo sa kahadlok nga mahitabo sa mga Israelita. Ang mga tawo naghangyo kang Moises sa paglihok ingon nga usa ka tigpatali-wala tali sa ilang kaugalingon ug sa Diyos tungod sa iyang relasyon uban sa Langitnong Amahan.-Exod. 20:18-21

Ang atong yabeng bersikulo naghatag ug instruksyon kalabot sa altar diin ang Diyos makadawat ug mga sakripisyo ug mga halad, ingon man usab nagpamatuod sa iyang saad sa pagpanalangin sa katawhan. Tungod kay kining tanan nga mga butang simbolikanhon, mapasalamaton kita sa katinuod sa sakripisyo ni Kristo isip katuman-an sa plano sa Diyos nga ipahiuyon ang katawhan balik sa iyang pag-uyon. “Kay may usa ka Diyos, ug usa ka tigpataliwala sa Diyos ug sa mga tawo, ang tawo nga si Kristo Jesus; Kinsa naghatag sa iyang kaugalingon nga usa ka lukat alang sa tanan, aron mapamatud-an sa takdang panahon.”- I Timoteo 2:5,6

ug yutan-on nga kaluwasan magapamatuod sa halangdon nga kahalangdon sa kaalam, hustisya, gugma, ug gahum sa Langitnong Amahan hangtod sa hangtod.-Pin. 21:1-5

Ang Pakigsaad sa Diyos kang David

*Yabeng Bersikulo: “Ug ang imong balay ug ang imong gingharian pagahimoong malig-on sa walay katapusan sa imong atubangan: ang imong trono pagapalig-onon sa walay katapusan.”
—II Samuel 7:16*

*Piniling Kasulatan:
II Samuel 7:1-17*

Human sa iyang koronasyon isip hari sa tibook Israel, si David gipanalanginan pag-ayo sa Ginoo. Siya usab adunay dakong tinguha sa pagtukod og permanente nga puloy-anan alang sa Arka sa Kasabutan. “Ug nahitabo sa diha nga ang hari mipuyo na sa iyang balay, ug si Jehova naghatag kaniya ug pahulay gikan sa tanan niyang mga kaaway nga nagalibut, Nga ang hari miingon kang Nathan, ang manalagna: Tan-awa karon, ako nagapuyo sa usa ka balay nga cedro, apan ang arca sa Diyos nagpuyo sulod sa mga tabil. Ug si Nathan miingon sa hari: Lakaw, buhata ang tanan nga anaa sa imong kasingkasing; kay ang Ginoo nagauban kanimo.”- II Samuel 7:1-3

Bisan toud si Nathan miuyon sa tinguha ni David sa pagtukod og usa ka templo alang sa Diyos, ang pulong sa Ginoo miadto sa manalagna nga nagpahibalo kaniya nga si David dili makabaton sa kahigayunan sa pagtuman niini nga tahas. Bisan pa niana, gihikay ni David ang pagtigom sa mga materyales alang sa pagtukod sa templo, nga tukuron panahon sa paghari sa iyang anak nga si Solomon.-II Sam. 7: 4,5,12,13; I Cron. 28: 1-6; 29:1-9

Dugang pa, gisaad sa Diyos kang David nga samtang siya ang hari, ang Israel magpuyo nga luwas, sukwahi sa iyang mga kasinatian sa panahon sa mga maghuhukom, sa dihang ang nasod padayon nga gilibutan sa iyang mga kaaway. Gipahayag usab sa Diyos nga human sa kamatayon ni David- “sa diha nga ikaw matulog uban sa imong mga amahan”-ang iyang mga kaliwatan sa kanunay magapuli sa iyang trono.-II Sam. 7:10,11,13

Ang atong Yabeng Bersikulo nagpahayag pag-usab sa pagkalabaw sa kaliwat ni David, ug nga ang usa ka gingharian nga naghari nga walay katapusan matapos. Bisan pa ang linya sa pamilya ni David ang nagmando sa Israel sulod sa daghang mga siglo, sa kadugayan kini gikuha

tungod sa balikbalik nga pagsupak sa mga balaod sa Diyos. Kini nga mga binuhatan sa daotan miresulta sa pagkuha kang Haring Zedekias gikan sa iyang trono. (Eze 21:25-27) Apan ang ubang Kasulatan nagpahibalo kanato nga ang katapusang katumanan sa walay katapusan nga paghari ni David anaa kang Kristo ug sa iyang simbahan. Kini usahay gitawag nga “sigurado nga mga kaluoy ni David.” – Isaias 55:3; Buhat 13:32-34

Ang laing pamatuod nga ang umaabot nga paghari ni Hesu Kristo nga gihulagway kang David makita sa mosunod nga asoy sa Bag-ong Tugon. “Ug miingon kaniya ang manolonda: Dili ka mahadlok, Maria: kay ikaw nahiagum sa grasya sa Diyos. Ug, ania karon, ikaw mag-apanamkon ug magaanak usa ka batang lalake ug pagatawgon ang iyang ngalan Jesus. Siya mamahimong daku ug paganganlan nga Anak sa Hataas Uyamut; ug ang Ginoong Diyos magahatag kaniya sa lingkoranan nga harianon ni David nga iyang amahan; ug siya magahari ibabaw sa balay ni Jacob sa gihapon ug sa walay katapusan. ug ang iyang gingharian walay katapusan.”- Lucas 1:30-33

As members of the body of Christ, we are striving to complete our walk of obedience and sacrifice during this present Gospel Age. If faithful, even unto death, we will have the unspeakable prospect of sharing in the rulership and glory associated with the Master in God’s soon to be established kingdom. If we overcome the world, the flesh, and the adversary, we will be with Christ and share his heavenly throne.—Rev. 2:10; 3:21 Isip mga membro sa lawas ni Kristo, nan-inkamot kita nga makompleto ang atong paglakaw sa pagkamasulundon ug sakripisyo niining Panahon sa Ebanghelyo. Kung matinudanon, bisan hangtud sa kamatayon, makabaton kita sa dili mahulagway nga paglaum nga makig-ambit sa pagmando ug himaya nga kauban sa Agalon nga sa dili madugay matukod nga gingharian sa Diyos. Kon atong mabuntog ang kalibutan, ang unod, ug ang kaaway, makig-uban kita kang Kristo ug makaambit sa iyang langitnong trono.-Pin. 2:10;3:21

Ang Pakigsaad sa Diyos Uban sa Nahi-balik nga mga Binihag

Yabeng Bersikulo: “Apan ikaw matarung sa tanan nga mingdangat kanamo; kay ikaw nag-maminatud-on, apan kami nagbuhat sa kadautan.” —Nehemias 9:33

*Piniling Kasulatan:
Nehemias 9:32-38; 10:28,29*

Adunay daghang mga aspeto mahitungod sa pagpahiuli sa Jerusalem human sa pagpagawas sa Israel gikan sa pagkabihag sa Babelonia. Usa ka mahinungdanon nga konsiderasyon mao ang pagpabalik sa ilang pasalig sa pagsimba sa Diyos ug sa pagtuman sa iyang mga balaod.

“Ug sa ikakaluhaan ug upat ka adlaw niining bulana, ang mga anak sa Israel nanagkatigum sa pagpuasa ug may saput nga sako, ug yuta sa ulo nila. Ug ang kaliwat sa Israel mibulag sa ilang kaugalingon gikan sa tanang mga lumalangyaw, ug nanagtindog ug nanagsugid sa ilang mga sala, ug sa mga kadautan sa ilang mga amahan. Ug sila mingtindog sa ilang dapit ug mingbasa gikan sa basahon sa Kasugoan ni Jehova nga ilang Diyos sulod sa usa ka ikaupat nga bahin sa adlaw; ug laing ikaupat nga bahin nga ilang gisugid, ug nagsimba sa Ginoo nga ilang Dios.”- Neh. 9:1-3

Dayon daghang mga Levihanon nangulo sa katawhan sa usa ka dakong pag-ampo sa pagsugid, nga nagpatigbabaw sa pagkamatinduganon sa Diyos bisan pa sa pagsupak sa Israel. Pipila sa mga handumanan nga gidala sa atensyon sa katawhan naglakip sa panawagan ni Abraham ug sa pakigsaad nga gihimo sa Diyos uban kaniya, ang panalipod sa Diyos nga nagpahigayon sa pagpagawas sa ilang mga katigulangan gikan sa pagkaulipon sa Ehipto, paghatag sa balaod didto sa Bukid sa Sinai, ug sa milagrosong tagana aron makapadayon ang nasud sa tibuok nga kasinatian sa kamingawan. Gipahinumduman usab sila sa ilang pagsakop sa Kanaan, sa ilang mga kasinatian sa panahon sa mga maghuhukom, ingon man sa ilang kanunay nga mga pagrebelde, daghang mga dili angay nga mga pasidaan ug sa ilang pagkabinihag. Apan sa kalooy, wala gibiyaan sa Diyos ang mga Judio.-bersikulo 4-31

Ang atong Yabeng Bersikulo maoy usa ka pamatuud nga ang Diyos makiangayon sa tanan niyang mga paagi. Gisugid sa mga tawo ang ilang sayup nga binuhatan ug nahibal-an nga ang ilang pagpanton maayo. Ang Diyos nagbuhat ug matarong, apan gibuhat nila ang doctan. Kini nga pag-ila naghatag ug pasukaranan alang sa ilang pagpahiuli sa iyang pag-uyon.

Kay nagpakita sa usa ka kinaiya sa paghinulsol, ang mga mibalik nga mga destiyero nagtinguha og usa ka pakigsaad uban sa Diyos, bisan hangtud sa pagsulat niini. (bersikulo 38) Human i-lista ang mga ngalan niadtong mipirma sa pakigsaad alang sa katawhan, adunay usa ka pahayag nga ang tibuok kongregasyon misaad nga “buhaton ang tanang mga sugo sa Ginoo” ingon man ang iyang mga ordinansa ug mga balaod. (Neh. 10:1-29) Labi na gayud, nanumpa sila nga dili magu-unay ug minyo, pagtuman sa mga Adlawng Igpapahulay, pag-amot alang sa serbisyo sa templo, paghatag og kahoy alang sa altar ug pagpasig-uli sa pagbayad sa mga ikapulog.-bersikulo 30-39

Bisan tuod kini nga pagpalig-on sa nagkalainlaing seremonyal nga mga bahin sa Balaod ni Moises nakatabang sa paglig-on sa relihiyosong kinabuhi sa katawhan, ang Diyos interesado sa ilang pagtipig sa espiritu sa iyang Balaod. Sa dihang gipangutana si Kristo kon unsa ang dakong sugo sa kasugoan, mitubag siya nga ang gugma sa Diyos ug, ikaduha, ang paghigugma sa silingan.-Mateo 22:36-40

Dili lamang ang nahisgutan matood, kondili alang sa matuod nga mga Kristohanon karon, kinahanglan nga kita andam nga maghatag sa atong kinabuhi sa pag-alagad alang sa atong mga kaigsoonan, aron mahimong mga partisipante uban ni Kristo sa pagpanalangin sa tanang tawhanong pamilya sa panahon sa gingharian sa Diyos sa pagkamatarung. Kining bag-ong sugo nagpasabot sa paghalad sa gugma ngadto sa mga isigkamagtutuo nga labaw pa sa gipangayo sa Balaod ni Moises.-Juan 13:34,35